

TIJDSCHRIFT OVER PLANTENZIEKTEN

ONDER REDACTIE VAN
PROF. DR. J. RITZEMA BOS.

Zes-en-twintigste Jaargang — 3e Aflevering — Maart 1920

EEN HERNIEUWD PLEIDOOI VOOR DEN MOL.

In Juni 1912 hield ik op het Landhuishoudkundig Congres te Almelo een inleiding onder den titel: „Verdient het aanbeveling den mol op te nemen onder de bij de wet beschermde dieren?”

Ik meen te mogen zeggen, dat ik met mijn inleiding eenig succès had bij de talrijke bezoekers van het Congres. De meesten hunner hadden zich van deze inleiding weinig voorgesteld, omdat ze van meening waren, dat er niet veel over die zaak te vertellen was. Ik meen ook te mogen beweren, dat mijn inleiding er toe heeft bijgedragen, dat de Regeering spoedig daarna heeft ingegrepen en den mol bij de wet beschermd heeft. Ik heb gaarne de voorbereidende besprekingen voor de indiening der wet aan de Directie van den Landbouw medegemaakt.

De eerste bescherming van den mol geschiedde bij Algemeenen Maatregel van Bestuur van 19 September 1914 (Staatsbl. nr. 456). Deze regeling werd vervangen door de Wet van 15 December 1917 (Staatsbl. nr. 706). Toen kwam de „Mollen- en Kikvorschenwet” tot stand.

De bedoeling dier wet is den mol te beschermen en de uitroeijing van dit dier, waarvan over 't algemeen aangenomen wordt, dat zijn nut grooter is dan de door hem veroorzaakte schade, te voorkomen. De wetgever tracht zijn doel te bereiken door de volgende bepalingen:

ART. 1. Het is verboden op gronden, bij anderen in gebruik, mollen te vangen of te dooden, tenzij met schriftelijke machtiging van Onzen Commissaris in de provincie, waar de gronden gelegen zijn, en met schriftelijke toestemming of in gezelschap van den gebruiker der gronden.

Het in het vorige lid bepaalde is niet van toepassing op per-

sonen, die behooren tot het gezin van den gebruiker der gronden of zich bij dezen in dienst bevinden.

ART. 2. Het is verboden mollen of huiden van mollen ten verkoop in voorraad te hebben, te koop aan te bieden, te verkoopen of te vervoeren, tenzij met schriftelijke machtiging van Onzen Commissaris in de provincie, waar het feit gepleegd wordt.

ART. 3. Een machtiging als bedoeld in art. 1 en 2 wordt slechts verleend aan personen, die te goeder naam en faam bekend zijn.

ART. 6. Overtreding van het bepaalde in een der artikelen 1, eerste lid, 2, eerste lid, wordt gestraft met een geldboete van ten hoogste vijftig gulden.

ART. 7. Voorwerpen, door middel van overtreding verkregen of waarmede een overtreding is gepleegd, met uitzondering van middelen van vervoer, worden zoo spoedig mogelijk in beslag genomen.

Ten slotte vindt men nog in de wet, dat (wij) lasten en bevelen, dat alle Ministerieele Departementen, Autoriteiten, Colleges en Ambtenaren, wien zulks aangaat, aan de nauwkeurige uitvoering de hand zullen houden.

Als pleiter voor het recht van den mol om een plaatsje in het donker kon ik met deze wettelijke voorschriften tevreden zijn, vooral als inderdaad aan de nauwkeurige uitvoering de hand zoude worden gehouden.

Maar 't is anders uitgekomen!

Het bont is zeer in prijs gestegen en het mollebont is nog meer gevraagd dan ten tijde, toen ik mijn inleiding te Almelo hield. Toen reeds was het mollenvangen een beste broodwinning, toen reeds, bij prijzen van enkele dubbeltjes voor een velletje. Hoe moest het wel worden, toen een molle velletje boven een gulden steeg?! Toen nam de liefhebberij om den bij de wet beschermde mol te jagen uit winstbejag een ongelooflijke vlucht aan! Hij, die veel op het land komt, zal ze om zoo te zeggen, dagelijks ontmoeten, de heeren „mollenvangers”, er op uit trekkende op hun fiets, gewapend met de spade, een zak en vergezeld door hun hondje. Men kan bijna geen landbouwkrant lezen, bijna geen plaatselijke bladen doorzien, of men ontmoet berichten omtrent de mollenjacht. Berichten, waarin gewaagd wordt van den gouden tijd der mollenvangers, maar ook berichten waarin geklaagd wordt over het brutaal optreden dezer heeren, die gaten graven in anders land, die de plattelandsbewoners brutaliseeren, die ook nog wel op andere zaken jacht maken dan op mollen; berichten, waarin men vraagt, of er

geen wet kan worden gemaakt tegen zulk optreden, alsof die wet niet al lang bestond.

Het zou ons te ver voeren, deze berichten hier aan te halen. Wij hadden de hoop, dat, toen voor eenigen tijd de prijs der velletjes sterk daalde, de jacht zoude verminderen, doch de prijs is intusschen weer sterk naar boven gegaan en een hernieuwde uitroeioingsoorlog schijnt den mol verklaard te zijn.

Ik zoude willen vragen:

a. Wordt er door alle Ministerieele Departementen, Autoriteiten, Colleges en Ambtenaren, wien zulks aangaat, inderdaad de hand gehouden aan de nauwkeurige uitvoering dezer wet?

b. Worden er wel eens mollenvangers geverbaliseerd, huidjes in beslag genomen bij mollenvangers en handelaars? Zoo ja, zouden van regeeringszijde daaromtrent eens nadere gegevens gepubliceerd kunnen worden?

c. Wordt er op gelet, dat de vergunningen enkel worden uitgereikt aan te goeder naam en faam bekend staande personen?

Ik zoude deze vragen kunnen uitbreiden met nog enkele. Zoo zoude het interessant zijn te weten, of aan de hand der statistiekwet nagegaan kan worden, hoeveel mollenvelletjes in de laatste jaren zijn uitgevoerd, indien althans, zooals de wet voorschrijft, dit vervoer gedekt is door een vergunning. Indien dat niet het geval is, kunnen de ambtenaren der invoerrechten bij den tegenwoordigen prijs der huidjes misschien af en toe eens een aardigen slag ten bate der schatkist slaan!

Misschien wil een lid der Kamer eens enkele vragen te dezer zake tot de Ministers van Justitie en Landbouw richten.

De zaak dringt. De paartijd der mollen staat voor de deur. De wet geeft ons het middel in de hand, om den mol te beschermen. De Regeering zorge, dat die wet niet enkel een papieren wet zij!

Utrecht, Maart 1920.

H. LINDEMAN.